

Sygn. akt XI GC 1225/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 17 października 2017 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy,

w składzie:

Przewodniczący: SSR Aleksandra Wójcik-Wojnowska

Protokolant: Przemysław Badurka

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2017 r. w Szczecinie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) (...) w S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki (...) (...) w S. kwotę 47 793,88 zł (czterdzieści siedem tysięcy siedemset dziewięćdziesiąt trzy złote, osiemdziesiąt osiem groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwot:

- 46 440,88 zł od dnia 12 lipca 2016 r. do dnia zapłaty;

- 1 353 zł od dnia 30 lipca 2016 r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5 940 zł (pięć tysięcy dziewięćset czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt XI GC 1225/17

UZASADNIENIE

W dniu 21 lipca 2017 r. powód (...) (...) w S. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) spółki akcyjnej w W. kwoty 47793,88 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 46.440,88 zł od 12 lipca 2016 r. i od kwoty 1353 zł od 30 lipca 2016 r. oraz z kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazano, że strony łączyła umowa gwarancji ubezpieczeniowej, zabezpieczającej należyte wykonanie umowy zawartej przez powoda z (...) spółkę z o. o. o roboty budowlane oraz usunięcie wad. W okresie obowiązywania gwarancji w pracach budowlanych ujawniły się wady, a spółka (...) nie usunęła ich mimo wezwania. Wobec tego powód wezwał pozwaną do wykonania zobowiązania z gwarancji, ta jednak odmówiła, stwierdzając, że wezwania nie spełniają warunków formalnych opisanych w gwarancji.

Po wydaniu w sprawie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazano, że wezwania powoda nie spełniały warunków opisanych w gwarancji – brak wymaganych załączników wskazujących podpisanie wezwania przez osoby uprawnione do reprezentacji powoda oraz brak oświadczenia, że zobowiązany mimo pisemnego wezwania nie wykonał w terminie lub wykonał nienależycie zobowiązanie oraz brak oświadczenia, że żądana kwota jest należna i wymagalna z określonego tytułu.

W odpowiedzi powódka wskazała, że wszelkie warunki formalne zostały spełnione, z tym, że oświadczenia opisane w gwarancji złożono nieco innymi słowami, natomiast ich sens pozostaje zgodny z treścią gwarancji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9.10.2009 r. powód zawarła z (...) spółką z o. o. oraz (...) spółką z o. o. umowę o roboty budowlane. wykonanie renowacji wskazanych w umowie kamienic. W § 16 przewidziano zabezpieczenie należytego wykonania umowy, w tym gwarancji za wady, w formie gwarancji wystawionej przez (...).

Niesporne, nadto umowa z aneksami k. 34-66

W dniu 7.10.2009 r. powód zawarł z pozwanym umowę gwarancji ubezpieczeniowej należytego wykonania umowy i usunięcia war. usunięcia wad i usterek. Beneficjentem był powód, zobowiązanym spółki (...), a gwarantem pozwany. W § 1 wskazano, że gwarancja zabezpiecza należyte wykonanie przez zobowiązanego umowy z 9.10.2009 r. W § 2 pozwany zobowiązał się nieodwołalnie i bezwarunkowo do zapłaty na rzecz Beneficjenta kwoty do łącznej wysokości 231 788,82 zł w tym 231 788,82 zł to suma gwarancyjna z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy z wyłączeniem roszczeń z tytułu rękojmi za wady fizyczne i gwarancji jakości, a kwota do 69536,65 zł to suma gwarancyjna z tytułu rękojmi i gwarancji.

Zgodnie z § 3 zapłata miała być dokonana w terminie 14 dni od doręczenia pisemnego wezwania do zapłaty zawierającego oświadczenie Beneficjenta, że żądana kwota jest należna i wymagalna z tytułu określonego w § 2 pkt 1 lub 2, a ponadto, że zobowiązany mimo pisemnego wezwania w wyznaczonym terminie nie wykonał lub wykonał nienależycie swoje zobowiązanie wynikające z tytułu określonego w § 2 pkt 1 lub 2, o ile:

- 1) wezwanie zostanie podpisane przez osoby uprawnione do reprezentacji Beneficjenta w tym zakresie, na dowód czego do wezwania dołączony zostanie obowiązujący dokument potwierdzający to umocowanie, w szczególności w postaci aktu nominacji lub pełnomocnictwa, w oryginale lub kopii uwierzytelnionej za zgodność z oryginałem przez radcę prawnego;
- 2) własnoręczność podpisów na wezwaniu zostanie potwierdza przez radcę prawnego;
- 3) w wezwaniu zostanie wskazany rachunek bankowy Beneficjenta, na który powinna być dokonana zapłata z tytułu gwarancji.

Gwarancja obowiązywała do 14.01.2011 r. z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy oraz od 16.12.2010 r. do 30.12.2015 r. co do roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji.

Aneksem nr (...) przedłużono czas obowiązywania gwarancji do 30 kwietnia 2011 r. w tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy oraz od 1.04.2011 r. do 16.04.2016 r. co do roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji. Aneksem nr (...) podwyższono sumy gwarancji do kwot 233688,73 zł łącznie oraz z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy oraz do kwoty 70106,62 zł co do roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji, a termin obowiązywania gwarancji przedłużono do 30.06.2011 r. z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy oraz od 1.06.2011 r. do 16.06.2016 r. włącznie co do roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji.

Aneksem nr (...) przedłużono czas obowiązywania gwarancji do 30 lipca 2011 r. w tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy oraz od 1.07.2011 r. do 16.07.2016 r. co do roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji.

Tylko wezwanie doręczone we wskazanym wyżej okresie i spełniające wszystkie wymogi formalne określone w § 3 powodować miało obowiązek zapłaty.

Dowód: gwarancja k. 25-26, aneksy k. 27-33

Pismem z 17.06.2016 r. (doręczonym pozwanemu 27.06.2016 r.) powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 46440,88 zł, w terminie 14 dni od doręczenia wezwania, na wskazany rachunek bankowy. W wezwaniu opisano łączącą strony gwarancję oraz zamieszczono następujące zdania:

„Z uwagi na ujawnienie się w okresie rękojmi i gwarancji wad w robotach budowlanych wykonanych przez Konsorcjum, (...) wezwał Konsorcjum do ich usunięcia. Wezwanie to pozostało bezskuteczne i wobec tego (...) sporządził kosztorys usunięcia ujawnionych wad w zastępstwie konsorcjum, o czym powiadomił Konsorcjum. Kwota zastępczego usunięcia wad w wysokości 46440,88 zł stanowi szkodę (...) z tytułu wad fizycznych ujawnionych w okresie rękojmi i gwarancji.

W wykonaniu obowiązku zawartego w § 3 ppkt 1 Gwarancji (...) oświadcza, że żądana kwota 46440,88 zł jest wymagalna i należna (...) z tytułu udzielonej gwarancji i rękojmi za wady fizyczne oraz udzielonej gwarancji.”

Wezwanie podpisał Rektor (...) W. K., co potwierdził radca prawny T. U.. Do pisma załączono kopię gwarancji, akt wyboru na stanowisko Rektora, pełnomocnictwo dla radcy prawnego oraz wypis z listy radców prawnych.

Dowód: wezwanie z załącznikami k. 101-109, zeznanie A. M. k. 152

Pismem z 15.07.2016 r. (doręczonym pozwanemu 15.07.2016 r.) powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 1353 zł, w terminie 14 dni od doręczenia wezwania, na wskazany rachunek bankowy. W wezwaniu opisano łączącą strony gwarancję oraz zamieszczono następujące zdania:

„Z uwagi na ujawnienie się w okresie rękojmi i gwarancji wad w robotach budowlanych wykonanych przez Konsorcjum (w urządzeniu chłodni zamontowanym w ramach robót budowlanych), (...) wezwał Konsorcjum do ich usunięcia. Wezwanie to pozostało bezskuteczne i wobec tego (...) zlecił usunięcie wad wykonawcy zastępczemu. Kwota zastępczego usunięcia wad w wysokości 1353 zł stanowi szkodę (...) z tytułu wad fizycznych ujawnionych w okresie rękojmi i gwarancji.

W wykonaniu obowiązku zawartego w § 3 ppkt 1 Gwarancji (...) oświadcza, że żądana kwota 1353zł jest wymagalna i należna (...) z tytułu udzielonej gwarancji i rękojmi za wady fizyczne oraz udzielonej gwarancji.”

Wezwanie podpisał Prorektor (...) J. W., co potwierdził radca prawny T. U.. Do pisma załączono kopię gwarancji, akt wyboru na stanowisko Rektora, pełnomocnictwo dla Prorektora i dla radcy prawnego oraz wypis z listy radców prawnych.

Dowód: wezwanie z załącznikami k. 110, akta szkody na płycie k. 129

Pozwany odmówił zapłaty; co do pierwszego wezwania wskazano na brak oświadczenia Beneficjenta, że zobowiązany mimo pisemnego wezwania w wyznaczonym w nim terminie nie wykonał lub wykonał nienależycie swoje zobowiązanie wynikające z tytułu określonego w § 2 pkt 1 lub 2 oraz oświadczenia Beneficjenta, że żądana kwota jest należna i wymagalna z tytułu określonego w § 2 pkt 1 lub pkt 2 Gwarancji. Co do drugiego wezwania, wskazano na brak oświadczenia Beneficjenta, że zobowiązany mimo pisemnego wezwania w wyznaczonym w nim terminie nie wykonał lub wykonał nienależycie swoje zobowiązanie wynikające z tytułu określonego w § 2 pkt 1 lub 2.

Dowód: pisma (...) k. 111,112

Wobec powyższego 4.08.2016 r. (...) wystosował do pozwanej ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty, na co pozwany odpowiedział, iż odmawia zapłaty, gdyż wezwanie nie zawiera oświadczenia Beneficjenta, że zobowiązany mimo pisemnego wezwania w wyznaczonym w nim terminie nie wykonał lub wykonał nienależycie swoje zobowiązanie wynikające z tytułu określonego w § 2 pkt 1 lub 2 oraz oświadczenia Beneficjenta, że żądana kwota jest należna i wymagalna z tytułu określonego w § 2 pkt 1 lub pkt 2 Gwarancji, a nadto nie wykazano, że wezwanie podpisały osoby uprawnione do reprezentacji Beneficjenta.

Dowód: wezwanie k. 113-117, pismo (...) k. 118

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się uzasadnione w całości.

Strona powodowa żądała w niniejszej sprawie świadczenia wynikającego z łączącej strony umowy gwarancji, zabezpieczającej właściwe usunięcie wad i usterek przez osobę trzecią.

Przepisy obowiązującego prawa nie regulują umowy gwarancji ubezpieczeniowej, jej udzielanie jest jednak przedmiotem działalności zakładów ubezpieczeń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 1996 r., II CRN 38/96, OSNC 1996, nr 9, poz. 122). Artykuł 3 ust. 3 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, obowiązującej w czasie zawierania umowy, zaliczał do czynności ubezpieczeniowych m.in. zawieranie umów gwarancji ubezpieczeniowych, tożsama regulacja znalazła się w art. 4 ust 7 pkt 1 obecnie obowiązującej ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Wymienione ustawy nie zawierają żadnych regulacji dotyczących treści umowy gwarancji ubezpieczeniowej, jest więc ona czynnością prawną, której treść jest kształtowana wolą stron w ramach zasady swobody umów (art. 353¹ k.c.).

Stronami umowy gwarancji ubezpieczeniowej, określanej mianem umowy gwarancji samoistnej, są gwarant oraz gwarantariusz (beneficjent gwarancji), przy czym gwarantem jest zakład ubezpieczeń. Na podstawie umowy gwarancji ubezpieczeniowej gwarant zobowiązuje się zapłacić gwarantariuszowi (beneficjentowi) świadczenie pieniężne w postaci sumy gwarancyjnej w przypadku wystąpienia wypadku gwarancyjnego. Umowie gwarancji ubezpieczeniowej towarzyszą zazwyczaj dwa dodatkowe stosunki prawne: tzw. stosunek podstawowy pomiędzy dłużnikiem i wierzycielem - beneficjentem gwarancji oraz umowa zlecenia gwarancji ubezpieczeniowej zawierana pomiędzy dłużnikiem ze stosunku podstawowego albo osobą trzecią i zakładem ubezpieczeń - gwarantem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2004 r., I CK 102/03, niepubl.). Ze stosunku podstawowego wynika obowiązek udzielenia wierzycielowi gwarancji ubezpieczeniowej, której celem jest zabezpieczenie wykonania zobowiązania dłużnika ze stosunku podstawowego. Wykonanie obowiązku udzielenia wierzycielowi zabezpieczenia przez ustanowienie gwarancji ubezpieczeniowej następuje przez zlecenie - przez dłużnika ze stosunku podstawowego albo osobą trzecią - udzielenia gwarancji ubezpieczeniowej przez zakład ubezpieczeń. W wykonaniu tego zobowiązania gwarant, będący zakładem ubezpieczeń, zawiera umowę gwarancji ubezpieczeniowej z gwarantariuszem, a zarazem wierzycielem ze stosunku podstawowego. Zazwyczaj zawarcie umowy gwarancji następuje przez przyjęcie przez gwarantariusza oferty gwaranta zawierającej treść umowy gwarancji.

W niniejszej sprawie samo zawarcie umowy było niesporne, podobnie jak jej treść. Pozwany w sprzeciwie podniósł wyłącznie zarzut niedochowania warunków formalnych zgłoszenia roszczenia z gwarancji. W pierwszym wezwaniu zabraknąć miało obu wymaganych przez gwarancję oświadczeń beneficjenta, w drugim zaś – oświadczenia o niewykonaniu umowy przez dłużnika ze stosunku podstawowego. Nadto pozwana wskazała, iż nie było wykazane, że wezwanie pochodzi od osób uprawnionych do reprezentacji powoda.

Kwestia tego, czy do wezwań załączono dokumenty potwierdzające uprawnienie do reprezentacji powoda, jest kwestią ustaleń faktycznych. W tym zakresie powód przedstawił kopię dokumentów przesłanych pozwanej wraz z pierwszym wezwaniem i zeznania świadka (A. M.), który potwierdził, że załączniki wskazane w wezwaniu były do niego dołączone. Wśród tych załączników figuruje zaś dokument potwierdzający wybór Rektora (...). Pozwana dowodów przeciwnych nie przedstawiła, w szczególności akta szkody na płycie nie zawierają wezwania z czerwca 2016 r. Jednakże odpowiedź pozwanej na to wezwanie wskazuje, iż powodem odmowy nie były braki w wykazaniu reprezentacji, lecz brak wymaganych oświadczeń beneficjenta. Wobec tego uznać należy, iż powód w niniejszym procesie wykazał, iż do pierwszego wezwania załączono dokumenty potwierdzające umocowanie osób, które je podpisały. Co do drugiego wezwania (z lipca 2016 r.), to akta szkodowe na płycie zawierają zeskanowane załączniki do tego wezwania, a są nimi: umowa gwarancji, akt wyboru na stanowisko Rektora, pełnomocnictwo dla Prorektora i dla r.pr. T. U. (wszystkie

poświadczony za zgodność przez r.pr. T. U.). Wobec tego także i w tym wypadku właściwe wykazanie reprezentacji przy wezwaniu do zapłaty nie budzi wątpliwości.

Zupełnie niezrozumiałą jest zarzut pozwanej, jakoby pierwsze wezwanie nie zawierało oświadczenia beneficjenta o wymagalności roszczenia. Sama gwarancja wymaga, by było to oświadczenie, iż „żądana kwota jest należna i wymagalna z tytułu określonego w § 2 pkt 1 lub 2”, w wezwaniu zaś napisano: „W wykonaniu obowiązku zawartego w § 3 ppkt 1 Gwarancji (...) oświadcza, że żądana kwota 46440,88 zł jest wymagalna i należna (...) z tytułu udzielonej gwarancji i rękojmi za wady fizyczne oraz udzielonej gwarancji”. Oświadczenie powoda zawiera więc zarówno wskazanie o należności i wymagalności roszczenia, jak i wskazuje tytuł tego roszczenia, wprawdzie nie przez wskazanie określonej jednostki redakcyjnej umowy gwarancji, lecz przez bezpośrednie określenie tytułu, niemniej jednak tytuł roszczenia nie budzi żadnych wątpliwości. Trzeba dodać, że przy drugim wezwaniu pozwana nie postawiła zarzut braku tego oświadczenia, mimo, iż brzmiało ono identycznie (poza kwotą).

Ostatni z zarzutów (formułowany co do obu wezwań) to brak oświadczenia o niespełnieniu roszczenia przez dłużnika mimo wezwania. W tym zakresie gwarancja wymagała oświadczenia, że „zobowiązany mimo pisemnego wezwania w wyznaczonym terminie nie wykonał lub wykonał nienależycie swoje zobowiązanie wynikające z tytułu określonego w § 2 pkt 1 lub 2”, natomiast powód w wezwaniu oświadczył „z uwagi na ujawnienie się w okresie rękojmi i gwarancji wad w robotach budowlanych wykonanych przez Konsorcjum, (...) wezwał Konsorcjum do ich usunięcia. Wezwanie to pozostało bezskuteczne”. Nie budzi wątpliwości, że sens oświadczenia powoda jest ten sam, co wymagany przez gwarancję – informacja o wezwaniu dłużnika do spełnienia świadczenia i brak spełnienia tego świadczenia. Rozstrzygnięcie sprawy sprowadza się więc do odpowiedzi na pytanie, czy warunki formalne gwarancji są spełnione wyłącznie wtedy, gdy beneficjent w wezwaniu użyje słów dokładnie takich samych, jak w umowie, czy też także wtedy, gdy użyje się sformułowań, które bez żadnych wątpliwości mają to samo znaczenie, co słowa użyte w dokumencie gwarancji. W ocenie Sądu prawidłowe jest stanowisko powoda, że wystarczy złożenie oświadczeń o znaczeniu tożsamym z wymaganymi przez dokument gwarancji. Pozwana wskazuje na konieczność formalistycznej wykładni treści gwarancji w przypadku sformułowania jej (jak w niniejszej sprawie), jako zobowiązania abstrakcyjnego, a więc oderwanego od faktycznego powstania i rozmiaru zobowiązania pomiędzy beneficjentem gwarancji a dłużnikiem ze stosunku podstawowego. Teoretyczne rozważania pozwanej są trafne, niemniej jednak zdaniem Sądu formalizm przy ocenie dochowania warunków z gwarancji nie może iść tak daleko, by wymagane było dosłowne powtórzenie oświadczeń z dokumentu gwarancyjnego. Jeśli bowiem beneficjent oświadcza, że zobowiązanie jest „wymagalne i należne”, to jest to dokładnie ta sama treść, co przy oświadczeniu, że jest o ono „należne i wymagalne”. Kwestia wyłączenia możliwości podniesienia przez gwaranta zarzutów ze stosunku prawnego zabezpieczonego gwarancją nie ma tu nic do rzeczy, gdy treść oświadczenia beneficjenta jest jasna i nie wymaga interpretacji dla stwierdzenia, że sens oświadczenia jest identyczny z wymaganym przez gwarancję. Podobnie rzecz ma się z oświadczeniem o niewykonaniu zobowiązania przez dłużnika ze stosunku podstawowego. Takie oświadczenie w obu wezwaniach bezspornie się znalazło ((...) wezwał Konsorcjum do ich (wad) usunięcia. Wezwanie to pozostało bezskuteczne”), wskazano też bezspornie, że chodzi o roszczenia z tytułu wad, zatem pozwana wiedziała, że nie chodzi o roszczenia zabezpieczone sumą z § 2 pkt 1, lecz z § 2 pkt 2 gwarancji. Zarówno co do rozmiaru zobowiązania gwaranta, jak i co do terminu obowiązywania gwarancji nie mogło w tym wypadku dojść do żadnych wątpliwości po stronie pozwanej. Wobec tego oczekiwanie pozwanej, że tylko użycie w wezwaniu dokładnie tych samych sformułowań, co w dokumencie gwarancji, będzie rodziło jej odpowiedzialność, mija się z celem, do jakiego zmierza formalistyczna wykładnia zapisów gwarancji i formalistyczna ocena, czy warunki gwarancji zostały spełnione.

Z powyższych względów powództwo uwzględniono w całości, także co do odsetek, należnych powodowi z mocy art. 481 k.c. i treści gwarancji, przewidującej zapłatę w ciągu 14 dni od doręczenia wezwania do zapłaty.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c. Pozwany przegrał sprawę w całości, wobec czego winien zwrócić powodowi opłatę od pozwu (2323 zł) oraz wynagrodzenie pełnomocnika w stawce wynikającej z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

Sygn. akt XI GC 1225/17

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)